

Белорусский государственный университет

Филологический факультет

Кафедра русской литературы

«Экфрасис в русских романах В. Набокова».

Мацур Диана Викторовна

Руководитель: Блищ Наталья Леонидовна

2019

РЕФЕРАТ

Дипломная работа состоит введения, трех глав, заключения, списка использованных источников (29 источников) и приложений. Объем основного текста работы - 39 страниц (из общих 50).

Ключевые слова: ЭКФРАСИС, КИНЕМАТОГРАФИЧЕСКИЕ ЭКФРАСИС, СЮЖЕТООБРАЗУЮЩИЙ ЭКФРАСИС, ЭКФРАТИСТИЧЕСКАЯ МЕТАЛИТЕРАТУРНОСТЬ, ФОТОЭКФРАСИС.

Цель исследования - рассмотреть важнейшие аспекты микростилистики набоковского мира, связанные с экфрасисом, а также выявить семантические ореолы экфрасиса и определить «подпольные», сюжетные и лирические смыслы экфрасистических (внешне сугубо декоративных) компонентов текста.

Актуальность исследования обусловлена как современными тенденциями сближения литературоведения и культурологии, так и возрастающим научным интересом к различным аспектам микростилистики В.В. Набокова, в частности к случаям экфрасиса в его текстах.

Объектом исследования – специфика экфрасиса в прозе В.В. Набокова русского периода.

Предмет исследования – поэтика и стилистика русскоязычной прозы В.В. Набокова, представленная романами «Приглашение на казнь», «Машенька», «Дар», «Камера обскура», «Лолита», «Отчаяние», «Защита Лужина», «Король, дама, валет», «Подвиг».

Методы и приемы исследования, примененные в дипломной работе: внутритекстовой, интермедиаальный, рецептивно-эстетический методы; приемы контекстуального и компонентного анализа.

Практическая значимость работы связана с тем, что ее материалы и результаты могут быть использованы в лекционных и специальных курсах, а также в подготовке и проведении семинарских занятий и специальных семинаров по творчеству В.В. Набокова; в преподавании различных дисциплин, изучающих вопросы соотношения литературы с другими видами искусства; в дальнейших литературоведческих и междисциплинарных исследованиях.

Результаты проведенного исследования: сделан анализ экфрасисов в романах «Камера обскура», «Приглашение на казнь», «Лолита», «Король, дама, валет», «Машенька», «Дар», «Отчаяние», «Защита Лужина», «Подвиг»; проведена характеристика экфрасиса как одного из основных приемов создания художественного мира Набокова; выявлены семантические ореолы экфрасиса: его тайные и явные смыслы; выявлен экфрасис как способ обозначения авторской оценки.

Научная новизна определяется не только отсутствием специальных работ по проблеме набоковского экфрасиса, но и ракурсами видения самого художественного приема.

РЭФЕРАТ

Дыпломная праца складаецца з уводзінаў, трох частак, заключэння, спісаскарыстаных крыніц (29 крыніц) і дадаткаў. Аб'ёмасноўна гэта тэкст працы - 39 старонак (з агульных 50).

Ключавыя словы: ЭКФРАЗІС, СЮЖЭТАЎТВАРАЛЬНЫЯ ФУНКЦЫІ, СЕМАНТЫКА МАТЫВАЎ, ФОТАЭКФРАЗІС, КІНАЭКФРАЗІС, ЭКФРАСТЫЧНАЯ МЭТАЛІТАРАТУРНАСЦЬ.

Мэта даследавання – разгледзець найважныя аспекты мікрастылістыкі набокаўскага свету, звязаныя з экфразісам, а таксама выявіць семантычныя арэолы экфразіса і вызначыць «падпольныя», сюжэтныя і лірычныя сэнсы экфрастычных (знешне асабліва дэкаратыўных) кампанентаў тэксту.

Аktуальнасць даследавання абумоўлена як сучаснымі тэндэнцыямі збліжэння літаратуразнаўства і культуралогіі, гэтак і ўзрастальнай навуковай цікавасцю да розных аспектаў мікрастылістыкі В. В. Набокава, у прыватнасці да выпадкаў экфразіса ў яго тэкстах.

Аб'ект даследавання – спецыфіка экфразіса ў прозе В. В. Набокава рускага перыяду.

Прадмет даследавання – паэтыка і стылістыка рускамоўнай прозы В.В. Набокава, прадстаўленая раманамі «Запрашэнне на пакаранне смерцю», «Машанька», «Дар», «Камера абскура», «Лаліта», «Роспач», «Абарона Лужына», «Кароль, дама, валет», «Подзвіг».

Метады і прыёмы даследавання, ужытыя ў дыпломнай працы: інтэртэкстуальныя, інтэрмедыяльныя, рэцэпцыйна-эстэтычныя метады; прыёмы кантэкстуальнага і кампанентнага аналізу.

Навуковая навізна вызначаецца не толькі адсутнасцю адмысловых прац па праблеме набокаўскага экфразіса, але і ракурсамі бачання самага мастацкага прыёму.

Практычная значнасць. Вынікі даследавання могуць знайсці ўжыванне ў навучальным працэсе пры складанні дапаможнікаў і праграм па літаратуры для школ і ўстаноў вышэйшай адукацыі, у далейшых даследаваннях рускай літаратуры XX ст.

Вынікі праведзенага даследавання: праведзены адмысловы аналіз мікрастылістыкі В. В. Набокава, прадстаўлены даследаванню разнавіднасцяў экфразісаў у раманах «Камера абскура», «Запрашэнне на пакаранне смерцю», «Лаліта», «Кароль, дама, валет», «Машанька», «Дар», «Роспач», «Абарона Лужына», «Подзвіг»; праведзена характарыстыка функцый экфразіса як аднаго з асноўных прыёмаў паэтыкі Набокава; выяўлены семантычныя карані набокаўскага экфразіса, а таксама спосабы выразу аўтарскай ацэнкі.

ABSTRACT

Degree work consists of introduction, three chapters, conclusions, the list of used sources (29 sources) and annexes. Volume of the main text of work – pages 39 (from the common 50).

The key words: ECPHRASIS, SUBJECT FORMATIVE FUNCTIONS, REASONS SEMANTICS, PHOTOECPHRASIS, MOVIEECPHRASIS, ECPHRATISTIC METALITERATURE.

The purpose of research is to consider the most important aspects of the micro-stylistics of Nabokov's world related to ecphrasis, as well as to identify the semantic halos of ecphrasis and to determine the “underground”, plot and lyrical meanings of the ecphrastic (externally purely decorative) text components.

Research relevance is caused both by modern lines of getting closer of the literary criticism and cultural science, and growing scientific interest to B. B. Nabokov's various microstylistics aspects, in particular to the cases of ecphrasis in his texts.

Research object is specificsofecphrasis in the prose of B. B. Nabokov of Russian period.

Object of research - poetics and the stylistics of B. B. Nabokov's Russian-speaking prose presented by the novels “Invitationto a Beheading”, “Mary”, “Gift”, “Camera obscura”, “Lolita”, “Despair”, “The Defense”, “King, Queen, Knave”, “Glory”.

Methods and the receptions of research applied in degree work: intertextual, intermedial, receptive-aestheticmethods; the receptions of contextual and compound analysis.

Scientific novelty is defined not only by absence of special works on problem of NabocovEcphrasis, but also the aspect angles of vision of the most art reception.

Practical importance. Results of research can find use in educational process at constitution of allowances and programs on literature for schools and the establishments of higher education, in further researches of Russian literature XX.

Results held research: Special analysis of B. B. Nabokov's microstylistics presented to varieties of ecphrasis in novels “Camera Obscura”, “Invitationto a Beheading”, “Lolita”, “King, Queen, Knave”, “Mary”, “Gift”, “Despair”, “The Defense”, “Glory” is carried out ; Ecphrasis Specification of functions as one of the main receptions of the poetics of Nabokov is conducted; Semantic roots of Nabokov Ecphrasis, as well as the ways of expression of author's evaluation are revealed